

Tartalomjegyzék

<i>Bevezetés</i>	3
<i>A felülvizsgálat célja, menete</i>	3
<i>A Települési Környezetvédelmi Program értékelése</i>	5
<i>A 2005-2010 időszakra kitűzött célok, feladatok</i>	8
<i>Az egyes célok megvalósításában elért eredmények</i>	10
<i>Éghajlatváltozás, levegőtisztaság-védelem</i>	10
<i>Felszíni és felszín alatti vizek védelme és fenntartható használata</i>	11
<i>Környezet-egészségügy</i>	12
<i>A települési környezetminőség</i>	13
<i>A biológiai sokféleség védelme és tájvédelem</i>	13
<i>Környezetbiztonság</i>	14
<i>Vidéki környezetminőség, terület- és földhasználat</i>	14
<i>Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés</i>	14
<i>A környezettudatosság növelése, a környezeti nevelés</i>	15
<i>Energiagazdálkodás</i>	16
<i>Termőföld védelmével kapcsolatos konkrét feladatok</i>	16
<i>Lakossági kérdőív</i>	18
<i>A kérdőíves felmérés eredménye</i>	22
<i>Javasolt további célkitűzések, feladatok</i>	26
<i>A felülvizsgálat folyamatának értékelése, következtetések, javaslatok</i>	27
<i>Melléklet – Célok, feladatok ismertetése táblázatos formában</i>	29
<i>Felhasznált források jegyzéke</i>	38

ALSÓNÉMEDI NAGYKÖZSÉG TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJÁNAK I. FELÜLVIZSGÁLATA

2007.

Bevezetés

Alsónémedi nagyközség 2005-2010-es időszakra szóló Települési Környezetvédelmi Programját 2005 júniusában a Pannon Natura Kft. készítette el az 1995. évi Környezet védelmének általános szabályairól szóló LIII. törvény 46. §-a alapján. A települési önkormányzatoknak gondoskodniuk kell a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kell kísérniük az azokban foglalt feladatok megoldását, és a programot szükség szerint - de legalább két évente – felül kell vizsgálniuk. A települési környezetvédelmi programnak összhangban kell lennie a város településpolitikájával és területfejlesztési célkitűzéseivel, a térséget érintő és a helyi programokkal, tervekkel, továbbá a környezeti állapot minőségjavítását célzó és már folyamatban lévő beavatkozásokkal, intézkedésekkel, beruházásokkal.

Minden programból lehet és kell is tanulni, még akkor is, ha nem minden valósult meg belőle.

Időről időre végig kell gondolni – akkor is, ha jól mennek a dolgok, és különösen akkor, ha nem – , hogy hol tévedtünk. Lehet például, hogy az értékeket és a célokat jól választottuk meg, csak eszközünk nem volt a megvalósításra, vagy nem jól választottuk meg, nem jól alkalmaztuk az eszközöket, vagy menetközben nem értékeltük a módszerek/eszközök hatékonyságát, a munka eredményességét, s ezért nem tudtunk változtatni, vagy a program megvalósítása rajtunk kívül álló okok miatt lehetetlenült el, stb. (ÖKO Rt., 1998.)

A Program felülvizsgálatát a polgármesteri hivatal környezetvédelmi gyakornoka végezte el, a környezetvédelmi törvény 47. § (1) bekezdésében meghatározott tartalom figyelembe vételével.

A felülvizsgálat célja, menete

A felülvizsgálat célja az eltelt 2 év során végrehajtott intézkedések által megváltozott környezeti állapot minél teljesebb bemutatása, a változások értékelése, melynek ismeretében lehet meghatározni az elérendő környezetvédelmi célokat, a következő tervidőszakra vonatkozó cselekvési programokat.

A felülvizsgálat során a 2006-ig elvégzendő, rövidtávú célokról meg kell állapítani, megvalósultak-e, amennyiben nem, ez milyen okokra vezethető vissza, milyen lépéseket szükséges tenni a megvalósulást akadályozó tényezők kiküszöbölésére, a határidőt hogyan célszerű módosítani. A későbbi határidőre ütemezett feladatok elvégzésénél azt kell megvizsgálni, milyen előrelépések történtek, melyek eredményeképpen előreláthatóan megvalósulhat adott időpontra a célkitűzés. Amennyiben semmilyen előrelépés nem történt, a határidőt optimalizálni kell. A folyamatos határidejű feladatok esetén azt kell megnézni, hogy halad megoldásuk, és hogyan lehetne még hatékonyabbá, eredményesebbé tenni azt.

A környezetvédelmi programban az egyes célok, feladatok környezeti elemek, témakörök szerint vannak kategorizálva és minden feladathoz felelős van rendelve. A felülvizsgálat elvégzéséhez az egyes felelősöktől (polgármester, jegyző, képviselő testület, falugazdász, közterület-felügyelő, mezőőrök, hulladékkezelés, ivóvízellátás, szennyvízkezelés szolgáltatói, tantestület, művelődési ház vezetője, hatóságok, stb.) informálódtam, hogy a hatáskörükbe tartozó feladatok véghezvitelét

mennyire sikerült megvalósítani. A több felelőshöz tartozó feladatok elvégzésénél fontos tényező, hogy a felek mennyire kommunikálnak egymással, mennyire osztják meg a feladatokat, mennyire tudnak együttműködni.

A felülvizsgálat elvégzésének első lépése a 2005-ös környezetvédelmi program áttanulmányozása. Második lépés az egyes felelősök felkeresése és meginterjúvolása az adott feladatokról. Harmadik lépés az elkészített lakossági kérdőív kitöltetése és kiértékelése, melyben a kérdőívezés folyamatának, nehézségeinek, a lakosság hozzáállásának értékelése is fontos.

Negyedik lépés a célok megvalósulásának, illetve meg nem valósulásának felmérése, ezen keresztül a Környezetvédelmi Program jelentőségének, szerepének bírálata.

Utolsó lépésként pedig az egész folyamatot értékelem, javaslatokat teszek a Települési Környezetvédelmi Program további felhasználására, érvényesítésére vonatkozóan.

Az egyes célokat, feladatokat átcsoportosítottam felelősönként felosztva, majd az egyes érintettekkel külön konzultációt folytattam.

Alsónémedi Önkormányzat Településfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottsága 2007. június 19-i ülésére készítettem egy előterjesztést, majd az ülésen a bizottság tagjaival is megvitattam a felülvizsgálattal kapcsolatos kérdéseket.

A polgármester, a jegyző elbeszélései, a Bizottság, a többi érintett és a lakosság véleménye, illetve a saját tapasztalataimon alapuló információk összesítésével értékeltem a programot.

Vonatkozó jogszabályok

A Települési Környezetvédelmi Program, illetve felülvizsgálata az alábbi jogszabályok előírásainak figyelembevételével készült:

- 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről
- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
- 1996. évi LIV. törvény az erdőről és az erdő védelméről
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgyűjtésről

A Települési Környezetvédelmi Program értékelése

A 2005-ös Települési Környezetvédelmi Program áttanulmányozása során megállapítottam, hogy a dokumentum áttekinthető, részletes, jól használható. A külső cégek által készített környezetvédelmi programokkal kapcsolatban az volt a fenntartásom, hogy a készítők nem ismerhetik eléggé az adott település egyedi sajátosságait, problémáit, ha nem végeznek elég körültekintő kutatómunkát, és sok esetben általánosítanak. Kellems csalódás ért azonban Alsónémedi programja kapcsán, mivel úgy gondolom, elég konkrét problémák és feladatok jelennek meg benne.

Az első fejezetben részletezve van a terület bemutatása, illetve környezeti állapotfelmérése. A felülvizsgálati dokumentumban ezek újbóli kifejtésére nincs szükség, mivel az elmúlt 2 évben nem következett be jelentős változás. Amiben mégis változott néhány dolog, azt a következőkben ismertetem.

A népesség nagyjából változatlan, és ezt a település vezetősége tartani is szeretné, mivel a település befogadó-képessége korlátozott, nagymértékű terjeszkedést pedig nem terveznek, egyrészt az infrastrukturális szolgáltatások terhelhetőségének figyelembevétele, másrészt a hagyományok őrzése, a falusias településkép fenntartása miatt.

Az ipari területeken működött és működő vállalkozások terén viszont történtek változások, egyes üzemek az elmúlt 2 évben megszűntek és új vállalkozások is települtek. Ezért a vállalkozások listája módosításra szorult.

Elsőként tehát a Polgármesteri Hivatalnak benyújtott telep- és működési engedély kérelmek alapján frissítettem az iparterületeket bemutató fejezet adatait.

Az figyelhető meg, hogy az északi és déli iparterületeken bővült inkább a vállalkozások köre, és ez a jövőben is várható tendencia. Itt ugyanis sok olyan potenciális terület van, ami a helyzeti előnyökből adódóan logisztikai központok kialakítására megfelel, környezetvédelmi szempontból sem jelent súlyos problémát ezen területek beépítése és a település számára – el nem ítéhető módon - fontos bevételi forrást jelent.

Az Északi iparterületen az elmúlt 2 évben a Raklap és Tüzép Kft., a GLS csomagküldő szolgálat, a Pam-Invest 2000 Kft. (építőipari anyagok tárolása, raktározása), a Hírös Hungária Kft., a Fountain Kft. (szinterező és alumínium öntő üzem) települt, és a Balu-Transport Kft. raktárcsarnokai, melyeket az Ásványvíz Kft.-nek (ásványvíz és üdítőitalok raktározása), illetve a Decora Hungária Kft.-nek (fogyasztási cikkek nagykereskedése) adja bérbe.

A Déli iparterületen a JOGA Kft., a Suzuki Ullmann Kft. (autó-értékesítés, -javítás), a Robben Kft. (műanyag építőanyagok gyártása), a Spengler Kft. (italautomaták forgalmazása), az Abo-agrestis Tész (zöldség-gyümölcs csomagolás), illetve az Euró 5 Kertcentrum Kft. (fák, dísznövények értékesítése) jelent meg.

A Haraszi út és Halászy Károly utca melletti kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területre települt a Golden Pyramids Kft. (zöldség-gyümölcs csomagolás).

Ez azonban jelentős konfliktusok forrása, mind a lakosság, mind az önkormányzat tekintetében. A telephelyre vezető út ugyanis a belterület központjában fut végig, ezért a tehergépjármű-forgalom nagymértékű zajterheléssel és szennyezőanyag-kibocsátással jár.

Jelentős környezetterheléssel üzemelő telephely, tevékenység a településen továbbra sincs.

A levegő minőségét illetően pozitív változást eredményez a földgáztüzelés arányának folyamatos növekedése, negatív hatás viszont a növekvő gépjármű-forgalom.

A felszíni és felszín alatti vizek állapota romló tendenciát mutat. Ennek oka, hogy az utóbbi 2 évben jelentős csapadékhiány volt tapasztalható, ez a település felszíni vízhálózatát adó, kis vízhozamú csatornák esetében problémás, mivel a szennyezések is koncentráltabban jelentkeznek kisvíz esetén, és az öntisztulás folyamata is lassul.

Az ivóvíznyerés a mélyebb felszín alatti rétegekből történik, ezek eléggé védve vannak a külső szennyező hatásoktól, így az ivóvíz minősége jó.

A természet és a táj állapota a gondozás hiánya miatt romlik.

A bányák rekultivációjának elhúzódó, nehézkes haladása miatt még mindig tájsebként mutatkoznak a felhagyott homok- és kavicsbányák.

Az egyesületek, civil szervezetek köre nem bővült.

A helyzetelemző részt SWOT analízissel egészítettem ki, aminek előnye a terjedelmes leírásokkal szemben, hogy egy táblázatban összesítve, áttekinthető formában szemlélteti Alsónémedi környezeti állapotára vonatkozóan a település gyengeségeit, erősségeit, fenyegetéseit (külső veszélyforrásait) és lehetőségeit. A SWOT analízis egyre több szakterületen elterjedt, helyzetértékelésre és problémamegoldásra használt módszer, mely szerintem a környezeti állapotfelmérés során is jól alkalmazható.

Az erősségek azok a meglévő adottságok, melyekre lehet építeni a jövőben, melyek a település természeti forrásaiból, már meglévő infrastruktúrájából, és már kivitelezett fejlesztéseiből adódnak. A gyengeségek a település belső rendezetlenségeiből, konfliktusaiból adódnak, az előnytelen elhelyezkedésből, az infrastrukturális hiányosságokból. Célszerű ezeket a tényezőket fejlesztendő elemeknek tekinteni. A lehetőségeket a település környezete foglalja magában, ezek azok a külső tényezők, melyek előnyösek a település számára, külső források, melyek bevonhatók a község élhetőségének javításába. Ide tartoznak a más településekkel való, például kistérségi szintű kapcsolatok előnyei, illetve a külső tőke és humán erőforrás bevonásának lehetőségei. A fenyegetések azok a veszélyeztető tényezők, melyekre a település vezetőségének, lakosságának nincs vagy csekély a ráhatása, azok a nagyobb léptékű folyamatok, melyeknek a község passzív elszenvedője. Ezekről a lehetőségek minél hatékonyabb kihasználásával, illetve az erősségek stabilizálásával, bővítésével lehet minél jobban megóvni a települést.

SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
<p>Környezetminőség</p> <ul style="list-style-type: none"> • mikroklimatikus viszonyok kedvezőek • a védett természeti területek biológiai sokfélesége jelentős • a település zöldövezetében a levegő minősége jó <p>Épített környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> • a zöldfelületek aránya a településen magas • az infrastrukturális ellátottság - víz, gáz, villamos energiaellátás -, megfelelő <p>Termelés, szolgáltatások</p> <ul style="list-style-type: none"> • termelő és szolgáltató szektor környezetterhelése alacsony • jól működő közterület-felügyelet és mezőőri szolgálat • korszerű hulladékgyűjtési rendszer, szelektív hulladékgyűjtés <p>Szabályozási rendszer, tájékoztatás</p> <ul style="list-style-type: none"> • a helyi környezetvédelmi jogszabályalkotás a környezetvédelem valamennyi területét átfogja • a lakosság jól ismeri a környezet állapotát és a védendő értékeket 	<ul style="list-style-type: none"> • ipari övezetek elszórt elhelyezkedése • a közlekedési infrastruktúra jelenlegi állapota nem felel meg a forgalmi igényeknek • a közlekedésből, átmenő forgalomból származó zajterhelés értéke magas • illegálisan lerakott hulladékok mennyisége jelentős • csapadékvíz elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges • a szennyvízcsatornák állapota helyenként nem megfelelő, • a szennyvíztisztító telep korszerűsítésre szorul

Lehetőségek	Fenyegetések
<ul style="list-style-type: none"> • külső források (EU-s, hazai) bevonása a környezet- és természetvédelmi fejlesztésekbe • közlekedésfejlesztési beruházások • kistérségi természetvédelmi fejlesztési együttműködés kialakításának megszervezése • természeti és táji adottságok turisztikai szempontú érvényesítése • öko- és extenzív mező- és erdőgazdálkodás fejlesztése • védett természeti területek fejlesztése (Natura 2000) 	<ul style="list-style-type: none"> • környezeti káresemények kockázata • környezetterhelő tevékenységek betelepülése • építkezések, beruházások, és egyéb területhasználatok esetében a tájba illesztés szempontjának figyelmen kívül hagyása • a vízminőségi határértékek (Duna-Tisza-csatorna) betartatása következtében többlet beruházások igénye • vízbázisok elszennyeződése • a nagyüzemi mező- és erdőgazdálkodás uniformizáló hatása, monokultúrák kialakítása • adventív, invázív fajok terjedése • a tájgondozás hiánya

Más korrigálandó, kiegészítendő részt a helyzetelemzésben nem találtam.

A környezetpolitika prioritásai, a környezetvédelmi program alapelvei (a TKP következő fejezete) véleményem szerint nem szorulnak változtatásra, mivel olyan általános érvényű célokat, elveket fogalmaznak meg, melyek nem veszítették el jelentőségüket az elmúlt 2 év alatt.

Az elérni kívánt célok, megoldásra váró feladatok áttanulmányozása következett. Megállapítottam, hogy a kitűzött célok többnyire reálisak, elég konkrétak, a megvalósítás határidejét találtam sok esetben nem megfelelőnek. Ennek egyik oka, hogy egyes célkitűzések eléréséhez eleve túl rövid időt szabtak meg, a másik, hogy a szükséges anyagi forrás hiánya szabott gátat adott feladat elvégzésének. Sok esetben pedig konkrét időpont helyett folyamatos határidőt tartok helyénvalónak, mivel bizonyos problémákra (például az illegális hulladék-elhelyezésre) nincs akkora ráhatásunk, hogy azt véglegesen meg tudjuk oldani.

A környezeti célokat, problémákat elemezve megállapítható, hogy nagyon sok olyan probléma van, amely azért nevezhető globális, országos vagy regionális szintűnek, mert – bár volna mód az egyes problémák eseti megoldására – ezen problémák helyi kezelésére valamilyen általános okból nem kerül vagy kerülhet(ett) sor (pl. pénzhiány, szakértelem hiánya, érdektelenség). Vannak azonban olyan környezeti ügyek is, amelyek a probléma jellegéből adódóan eleve csak a helyinél magasabb szintek bevonásával, koordinációjával kezelhetők eredményesen (pl. vízbázisok védelme). Ezért a különböző szintek csak megfelelő együttműködés esetén lehetnek igazán eredményesek.(ÖKO Rt.,1998.)

A 2005-2010 időszakra kitűzött célok, feladatok

Alsónémedi a környezeti állapot fenntartásával és javításával célként tűzi ki a rendezett településkép kialakítását, a védett és védelemet érdemlő természeti értékek megóvását, esztétikus táj, gondozott közterületek létrehozását, a műemlékek megőrzését, egészséges életmódot, hosszú életet lehetővé tevő körülmények megteremtését.

A lokális környezeti problémák megoldása, mérséklése mellett megelőzésként a környezettudatosság kialakítására, megerősítésére törekszik a lakosság szemléletében.

A 2005-2010 időszakra kitűzött konkrét célok:

Éghajlatváltozás, levegőtisztaság-védelem

- Közlekedési emisszió csökkentése
- Pollenszint csökkentés
- Széntüzelés visszaszorítása
- Égetéses emisszió csökkentése
- Szálló por mennyiségének csökkentése
- Monitoring rendszer
- Levegőszennyezés csökkentése a védendő objektumoknál

Felszíni és felszín alatti vizek védelme és fenntartható használata

- Ivóvíz megfelelő minőségű biztosítása
- Vízhatszám optimalizálása
- Takarékos vízhasználat bevezetése
- Mezőgazdasági talajvíz szennyezés megelőzése
- Települési vízgazdálkodás javítása
- Élővízbe bocsátott szennyezőanyag csökkentés
- Illegális hulladéklerakás ne szennyezze a vizeket
- Felszín alatti vízgazdálkodás szabályozása

Környezet-egészségügy

- Belvizes területek csökkentése
- Prevenció
- Zaj és rezgés források feltérképezése
- Zaj elleni védelem
- Környezeti elemek védelme
- Pollen mennyiség csökkentés
- Prevenció

A települési környezetminőség

- Épületek, műemlékek gondozása
- Zöldterületek állapotának javítása
- Allergén növények visszaszorítása
- Zöldterület növelés
- Kultúrált környezet kialakítása

- Település szerkezet megfelelő alakulásának elősegítése
- Belterületi vízrendezés javítása

Biológiai sokféleség védelme és tájvédelem

- A belterület növekedés szabályozása, természeti értékek védelme
- Intenzív mezőgazdaság felváltása
- Természeti értékek védelme
- Turjánosok védelme
- Tájji értékek védelme
- Tájsebek megszüntetése
- Erdősültség növelése
- Ökoturizmus fejlesztése
- Tájképbe nem illeszkedő építmények megszüntetése

Környezetbiztonság

- Katasztrófa elleni védekezés

Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés

- Lakossági szemlélet formálás
- Hulladékgazdálkodás javítása
- Illegális hulladéklerakók megszüntetése
- Levegőszennyezés csökkentés
- Hulladék nagyobb arányú begyűjtése
- Hulladék keletkezés csökkentése
- Talajvíz szennyezés megakadályozása
- Szippantott szennyvíz megfelelő kezelése
- A tisztított szennyvíz minőségi paramétereinek javítása
- A szennyvíztelepre érkező szennyvíz minőségi paramétereinek javítása

A környezettudatosság növelése, a környezeti nevelés és társadalmi részvétel

- Kulturális értékek és hagyományok továbbítása
- Helyi problémák megismertetése a lakossággal
- A környezetvédelem integrálása a döntéshozásba, végrehajtásba
- Környezetvédelmi feladatok finanszírozása

Energiagazdálkodás

- Közintézmények, közterületek energiamérlegének javítása
- Energia mérleg javítása
- Alternatív energiaforrások felhasználásának elősegítése

Vidéki környezetminőség, terület- és földhasználat

- Mezőgazdasági talajhasználat ne rontsa a talajállapotot
- Talajsavanyodás megakadályozása
- Defláció megakadályozása
- Környezetkímélő, fenntartható mezőgazdasági termelés folytatása
- Pontszerű szennyezések megszüntetése, felszámolása

Közlekedés

- Környezetkímélő közlekedés előtérbe helyezése
- Gépjárművek számának csökkentése

Tájvédelem

- Mezőgazdasági talajvíz szennyezés megelőzése
- Mezőgazdasági talajhasználat ne rontsa a talajállapotot
- Talajsavanyodás megakadályozása
- Defláció megakadályozása
- Környezetkímélő, fenntartható mezőgazdasági termelés folytatása
- Belvizes területek csökkentése
- Intenzív mezőgazdaság felváltása
- Erdősültség növelése
- Hulladékgazdálkodás javítása
- Tájképbe nem illeszkedő építmények
- Falusi, ökoturizmus fejlesztése

Az egyes célok megvalósításában elért eredmények

Éghajlatváltozás, levegőtisztaság-védelem

Felelős(ök): Polgármesteri Hivatal, önkormányzat, képviselő testület, jegyző

A településen jelentős légszennyező hatással bíró ipari tevékenység nem folyik, elsősorban a közlekedési emisszió mértéke számottevő.

Az Alsónémedi és Dunaharaszti településeket összekötő Weekendbus járat a kihasználatlansága miatt veszteséges, ezért felmerült a megszűnés veszélye. A polgármesterek jelenleg tárgyalnak a vállalattal a megoldásról, hogy a két település között fennmaradjon a tömegközlekedési kapcsolat, de a cégnek is megérje fenntartani a járatot. A célként kitűzött közlekedési emisszió csökkentése ugyan megvalósulna ezáltal, de a járat eltörlésével többek között a középiskolások Dunaharaszti-történi átjárása megoldatlan lenne.

A kerékpárutak bővítése a Kertváros Többcélú Kistérségfejlesztési Társulás nagyprojektjei között szerepel, a megvalósulás feltétele, hogy külső forrásból anyagi támogatást kapjon, de tervezzük a Penny Market központjáig meghosszabbítani a jelenlegi kerékpárutat, mely terveinek elkészítésére pályázatot nyújtunk be.

Az útszél karbantartás, parlagon hagyott területek kezelése a parkgondozók munkája révén folyamatosan működik. A fásítási, parkosítási program a közterületek, utak mentén a tavalyi évben lendült fel, mikor AVOP támogatással 5 park került felújításra.

A hulladékégetés fennálló probléma. A házi hulladékégetés (pl. száraz falevelek égetése) viszonylag nehezen nyomkövethető, de kisebb volumenű. A vállalkozások esetében a hulladékégetés a közterület-felügyelő és a mezőőrök által folyamatosan ellenőrzés alatt áll és bírságolási rendszer működik.

A szálló por mennyisége Alsónémediben a mezoklimatikus- és talajviszonyok következtében valóban nagy, az egészségre is káros lehet. Ennek csökkentése a burkolt utak arányának növelésével érhető el, melynek azonban anyagi forrásigénye igen nagy. Sikerként könyvelhető el, hogy 2006-ban 250 millió Ft-os összköltséggel, lakossági hozzájárulással 8 belterületi utca, valamint EU-s pályázatok segítségével, 48,5 millió Ft-os támogatással két külterületi út leburkolása valósult meg.

3, településközpontban található utca szilárd burkolatának felújítására idén is pályázik az önkormányzat.

Ezen feladatok mindegyike folyamatos határidejű, melyet optimálisnak tartok.

Felelős(ök): Környezetvédelmi referens

Forgalomrendezési koncepció papírra vetve nem készült még, ezért a 2010-es határidőt meghagytam, de folyamatos lépések történnek a tranzit forgalom további csökkentésére, a kerülőutak biztosítására, a közlekedés szervezés javítására. Így történtek az elmúlt 2 évben például utca egyirányúsítások, sebesség- és súlykorlátozások, és tervbe van véve elkerülő utak építése is.

A földgáz tüzelés arányának növelése folyamatos.

A hulladékégetés megszüntetéséről az előzőekben esett szó.

Levegőtisztasági mérőhálózat nem létesült, információs rendszer fejlesztésében nincs előrelépés, de ez egyrészt régiós feladat, másrészt 2010-es határidőt kapott, ami még tartható.

Légszennyezés szempontjából védendő területek konkrét meghatározása sem történt meg, bár a Természetvédelmi koncepcióban a védendő területek ki vannak jelölve.

Felelős(ök): Közterület-felügyelő, mezőőrök

Útszél karbantartás, parlagon hagyott területek kezelése, fásítási, parkosítási program a közterületek, utak mentén a már említett módon működik.

A mezőőrök feladata elsősorban a külterületen végzett felügyelői munka, a mezőgazdasági területeken a kint hagyott termény, gépek őrzése éjszaka, emellett az illegális hulladéklerakás figyelése, visszaszorítása. Az útszél karbantartás, parlagon hagyott területek kezelése a parkgondozók munkája.

Felszíni és felszín alatti vizek védelme és fenntartható használata

Felelős(ök): Környezetvédelmi referens

A lakosság informálása, tájékoztatása az ivóvíz minőségéről, takarékos vízhasználó berendezésekről működik, jelentek meg cikkek az Alsónémedi Hírmondóban. A szolgáltató készségesen rendelkezésre bocsátotta a vízminőségi mérési eredményeket.

A kemikáliák célirányos, nem káros mennyiségű felhasználásáról a falugazdász ad a mezőgazdasági termelőknek tájékoztatást.

Felelős(ök): Közterület-felügyelő,mezőőrök

Annak érdekében, hogy az illegális hulladéklerakás ne szennyezze a vizeket, a szarvasmarhatelepen a trágyatárolás módjának átalakítása folyamatban van. A szerveztrágya tárolásának, kezelésének szabályairól az Alsónémedi Hírmondóban is jelent meg cikk.

Felelős(ök): AIRVAC Kft.

A tisztított szennyvíz paramétereinek javítása, a felhasználási lehetőségek mérlegelése, a tisztítótelep bővítése folyamatban van.

Felelős(ök): DAKÖV Kft.

Ivóvíz megfelelő minőségű biztosítása érdekében folyamatosan zajlik az ivóvíz monitoring, negyedévente vesznek, vizsgálnak be mintát. Az egyetlen előforduló probléma (2006. augusztusi mérések eredményei alapján) az egyik kút határértéket kissé meghaladó vas-mangán tartalma.

Hazánkra jellemző, hogy a talajban lévő rétegvizek jelentős mennyiségben tartalmaznak vasat és mangánt, mivel a mélyebb rétegekben természetes fizikai és kémiai okokból eredően geológiailag rövidebb-hosszabb idő alatt (több ezer év!), felgyülemlettek a különféle fémek (főleg a vas és a mangán) oxidjai.

Mivel azonban a másik kút vas-mangán tartalma jóval a határérték alatt van, a két kút vizének keverésével megfelelően csökkentik ezt az értéket, így a szolgáltatott ivóvíznek nincs egészségre káros hatása. (A magasabb vas-mangán tartalmú ivóvízkútból 600 liter vizet termelnek ki percenként, míg a kedvezőbb minőségűből 800 litert.)

A vassal és a mangánnal az is a probléma, hogy a vízvezeték belső falára lerakódik, ahonnan időnként a vízáram leszakítja, ezáltal kerül az ivóvízbe. A lerakódott anyag eltávolítása érdekében végeznek a belső hálózatunkon tavasszal és ősszel hálózatmosatást.

Az önkormányzat tervezi vas-mangántalanító berendezés beszerzését.

Környezet-egészségügy

Felelős(ök): Polgármesteri Hivatal, önkormányzat, képviselő testület, jegyző

A környezet-egészségügy a következő tárgyalta témakör. A település kül- és belterületén az egységes vízvezető rendszer kiépítése a belvizes területek csökkentése érdekében még nem valósult meg, ezért a 2008-as határidőt 2010-re korrigáltam. Az utak mentén az útburkolással együtt történik a vízvezetés megoldása.

A lakosság informálása jól működik az Alsónémedi Hírmondóban megjelenő újságcikkek révén, melyek a település honlapján is olvashatók.

A felszíni és felszín alatti vizek védelme és fenntartható használata érdekében a vállalkozói területeken víz- és szennyvízellátás tervezése, kivitelezése még nem 100%-os. Ezért a határidőt 2008-ról 2010-re javítottam.

A szennyvíztisztító telep bővítése, hatékonyságának növelése - az élővízbe bocsátott szennyezőanyag csökkentése érdekében - folyamatban van, a telep rekonstrukciója a tervezés stádiumában van.

Az illegális hulladéklerakásokat illetően a lerakások megszüntetése, újratermelődésük megakadályozása 2006-os határidőre nem teljesült, de ezt nem is tartom reálisnak, ezért folyamatos határidőre javítottam. A közterület-felügyelő és a mezőőrök lehetőségeikhez mérten jól teljesítik az ezzel járó feladatokat, folyamatosan ellenőrzik a gócpontokat, és ha sikeresen kinyomozzák a hulladék tulajdonosát, bírsággal szankcionálják. Az önkormányzat évente kétszer egy vállalkozóval összeszedeti és elszállítja az elhagyott hulladékot.

A felszín alatti vízgazdálkodás szabályozására az új bányatavak kialakulásának megakadályozása az Országos Területrendezési Terv 2007-es módosítása miatt okoz gondot, mellyel az önkormányzat elveszti hatáskörét a bányatavak kialakításának szabályozásában. Polgármesterünk tiltakozik is ezen módosítás ellen.

Felelős(ök): Környezetvédelmi referens

Zaj és rezgés térkép készítése ügyében közlekedési zajvizsgálat, stratégiai zajtérkép, 24 órás zajmérés készült 2006-ban Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által, az 5-ös számú főút egy szakaszán. De mivel teljes zajtérkép még nem készült, a határidőt 2008-ról 2010-re módosítottam.

A település belterületén jelentősebb, nagy létszámot foglalkoztató ipari üzemek nem találhatóak, ezért a zajszint csökkentés a zajszennyezőknél elsősorban a közlekedésből származó zajra vonatkozhat, mint célkitűzés. Erről a korábbiakban már volt szó.

Allergén gyomnövények visszaszorítása jól működik (parlagfűirtás). Pollenszint monitoring rendszer fejlesztésére nem került sor.

Fürdővizek közé Alsónémediben a magántulajdonban lévő, mesterséges kavicsbányatavak tartoznak, ezek vízminősége fürdésre alkalmas.

Felelős(ök): Közterület-felügyelő,mezőőrök

Az allergén gyomnövények visszaszorítása érdekében a közterületeken a parkgondozók folyamatos parlagfűirtást végeznek. A közterület-felügyelő az ingatlantulajdonosok felszólítását is végzi.

A települési környezetminőség

Felelős(ök): Polgármesteri Hivatal, önkormányzat, képviselő testület, jegyző

Épületek, műemlékek gondozása terén jelenleg aktuális a műemlék jellegű református templom 400 éves évfordulóra történő felújítása. Alsónémediben egy műemlék található, a katolikus templom, mely az elmúlt években került külső-belső felújításra. A köztéri emlékművek állapota megfelelő.

A parkok rendszeres gondozása működik, sőt a tavalyi évben 5 park (Szabadság tér Hrsz.: 1712, Dózsa Gy. tér Hrsz.: 1714/1 és 1714/3, Május 1. tér 22 hrsz, Szent István tér 179 hrsz, Nagygödör 599 hrsz) AVOP pályázat keretében felújításra került.

Az árokszélek, útmellék rendszeres gondozása működik, a parkgondozók révén.

Településközpont esztétikai és funkcionális fenntartása, fejlesztése tervként szerepel a 2007-2013-as kistérségi nagyprojektekben.

A településrendezési terv környezetvédelmi szempontú átdolgozása a terv felülvizsgálatakor lesz aktuális, így a 2010-es határidőt megtartottam.

Árkok gondozása, újabbak kialakítása, a csapadékvíz elvezető rendszer teljes kialakítása nem megoldott, folyamatos határidejű feladat.

Felelős(ök): Közterület-felügyelő,mezőőrök

Allergén növények visszaszorításáról már esett szó.

A belterületi vízrendezés javítása érdekében a leburkolt, rendbehozott utak (2006-ban: Árpád utca folytatása, Liliom utca mindkét szakasza, Orgona utca mindkét szakasza, Kápolna, Temető, Nefejejs, Széchenyi, Rákóczi, Kossuth utca) menti árkok kialakítása, kiásása megtörtént.

A biológiai sokféleség védelme és tájvédelem

Felelős(ök): Polgármesteri Hivatal, önkormányzat, képviselő testület, jegyző

E témakörön belül a Településszerkezeti Terv környezeti szempontú alakítása is feladat, ez folyamatosan történik, például az egyes építési övezetekben a telkeken a zöldfelület arányának meghatározásakor. A nem védett természeti értékek feltérképezése, országos vagy helyi természetvédelmi területek kijelölése és kezelési tervek készítése a környezetvédelmi referens szakornok által 2006-ban elkészített természetvédelmi koncepcióban szerepelnek. A turjánosok és egyéb táji értékek védelmét szolgáló program szintén helyet kap ebben, bár megvalósítása érdekében még nem történtek nagy lépések. A bányanyitásokról már volt szó a korábbiakban.

A tájsebek feltérképezését, megszüntetését, rekultivációt célzó feladatok határideje lejárt, ezt 2010-re korrigáltam, mivel az illegális hulladéklerakók, homok- és kavicsbánya rekultiváció hosszabb folyamat. A horgásztó környezete rendezett.

Őshonos, tájjellegű fafajták telepítése érdekében nem történt nagy előrelépés.

Az elhagyott külterületi mezőgazdasági épületek lebont(at)ása, a táj rendezése megoldott, mivel nincs már ilyen épület Alsónémedi területén.

Felelős(ök): Tantestület, Művelődési Ház

Az elmúlt évben a faluház fejlesztése a hátsó udvar, a tető, a kerítés javítására, újítására terjedt ki. 2005-ben lett felújítva a faluház pincéje, tervbe van véve pinceklub kialakítása.

Környezetbiztonság

Felelős(ök): Polgármesteri Hivatal, önkormányzat, képviselő testület, jegyző

A természeti katasztrófák elleni védekezés összehangolása folyamatban van, a 2009-es határidőt megtartottam – a következő felülvizsgálatkor ellenőrzése szükségszerű.

Veszélyes üzemek, folyamatok, szállítási útvonalak feltérképezése érdekében rendelkezésre állnak havária tervek. A határidőt folyamatosan módosítottam, mivel a településen megtelepülő üzemek, illetve áthaladó szállítók megjelenése, összetétele folyamatosan változik.

Célkitűzés továbbá akcióprogramok készítése havária esetre. A település rendelkezik haváriatervekkel, a polgári védelem szervezett.

Vidéki környezetminőség, terület- és földhasználat

Felelős(ök): Környezetvédelmi referens

A tényfeltárás, kármentesítés elvégzése az érintett helyeken folyamatban van, ezért határidőnek 2008 helyett a 2010-et tartom optimálisnak.

A szerves hulladékok nagyobb arányú komposztálásáról tájékoztató cikkek jelentek meg az Alsónémedi Hírmondóban. Egyes vélemények (képviselők, helyi lakosok) a szervezett zöldhulladék-gyűjtést, komposztáló telepre szállítást szorgalmazzák, ami közterületek esetében célszerű. A lakosságnál keletkező zöldhulladék kezelésére azonban a házi komposztálás bevezetése, folytatása a legészszerűbb, mivel falusias település esetében mindenki rendelkezik akkora kerttel, hogy ezt kivitelezhesse, és még a talaj tápanyag-utánpótlására is használhatja. A határidőt ez esetben folyamatosan javítottam.

Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés

Felelős(ök): Polgármesteri Hivatal, önkormányzat, képviselő testület, jegyző

Étérően a lakossági szemléletformálás jól működik, a helyi újság és az iskolai oktatás révén.

2008-as határidőt kapott a hulladékszigetek további felállítása, mely 2006-ban meg is valósult, az 5 meglévő sziget 3 újjal bővült.

3 helyen nincs teljes kapacitás: fémgyűjtő nincs, ezt még lehet fejleszteni a hulladékhasznosítás növelése érdekében. Szóba került hulladékgyűjtő udvar létesítésének szükségessége, mivel bizonyos típusú hulladékok (pl. használt sütőolaj) a településen sehol nem helyezhetők el, de ez most még nincs napirenden.

Az illegális hulladéklerakók felszámolásának támogatására az önkormányzat sikeresen pályázott, 584.000 forint értékben, így összesen több mint 2,9 millió pályázati forrást szerzett a kétéves időszakban hulladékgazdálkodási célkitűzéseinek megvalósítására.

A hulladékégetés megszüntetéséről a korábbiakban már esett szó.

A hulladékbegyűjtés külterületre való kiterjesztése nem megoldott, és mivel 2006-os határidejű volt, ezt 2010-re tartom célszerűnek módosítani.

A szennyvíz rákötések számának növelése folyamatos, a rákötöttség aránya jónak mondható, 80-90% körüli, melynek elősegítője a talajterhelési díj bevezetése, növelése.

A szippantott szennyvíz útvonalának követése megoldott.

A szennyvíztisztító telep korszerűsítéséről, kapacitásának növeléséről már volt szó.

Az illegális szennyvízbekötések nehezen ellenőrizhetők, ezért a 2008-as határidőt 2010-re módosítottam.

A környezettudatosság növelése, a környezeti nevelés

Felelős(ök): Polgármesteri Hivatal, önkormányzat, képviselő testület, jegyző

A környezeti nevelésben szerepe van a helyi sajtónak, valamint a település Internetes honlapjának, melynek folyamatos fejlesztése, frissítése jól működik.

Környezetvédelmi referens alkalmazása immár 1 éve a Corvinus Egyetem TTMK programja keretében működik. Ezt követően még kérdéses a környezetvédelmi ügyek felelőségének kiléte.

A környezetvédelmi alapnak sajnos (vagy szerencsére? - mert ez többnyire a bírságok összegéből tevődik össze -) nincs nagy bevétele. A határidőt 2008-ról 2010-re módosítottam.

Felelős(ök): Tantestület, Művelődési Ház

Annak érdekében, hogy az iskolai oktatásban a településről szóló tárgy is teret kapjon, a 2007-2008-as tanévben honismeretet tanulhatnak a diákok, szakkör formájában.

Programok, rendezvények folyamatosan vannak és bővülnek, színesednek. A településen működik a Halászy Károly Művelődési Ház, Teleház és Könyvtár. A művelődési házban a következő rendezvényeket tartják meg: magyar kultúra napja, költészet napja, családi nap, decemberben advent, illetve évzáró (mikulás/karácsonyi) ünnepély, a katolikus templom mellett 2006 óta szokás élő Betlehem, templomi koncert. A nyugdíjasoknak évente néhány alkalommal rendeznek műsorokat, az óvodásoknak évente 4-5 bábelőadást tartanak. A Fantázia Művészeti Intézet rendez évente többször előadásokat. Jelentősebb esemény az általában május végén – június elején, 2007-ben viszont ősszel, a szüreti ünnepséggel egybekötve megrendezésre kerülő falunapok, melynek során képzőművészeti kiállítások tekinthetők meg, köztük helyi művészek (4 festő) alkotásai, valamint koncertek, táncsoportok műsorai. Idén 940 éves a település, ebből az alkalomból a szüreti rendezvény hagyományok szerint lesz megtartva, sor kerül majd többek között Batthyány kiállításra (200 éves évforduló), tűzoltó bemutatóra. Ősszel irodalmi pályázat kerül kiírásra, melyre verseket, novellákat lehet beadni, elsősorban honismereti témában. 2006-ban jelent meg az Alsónémedi füzetek első kötete, Kovács Sándor István verseivel. Az évfordulóra tervezik a második kötet kiadását.

2006 óta kerülnek megrendezésre a faluházi esték, kéthetente csütörtökön. Ezekon népzenei előadás, filmvetítés (Halmos Béla) történik. Tervezik az Alsónémedi Társas Kör kulturális egyesület megalapítását.

A faluház szombat-vasárnap van nyitva, leginkább csoportok látogatják a környező településekről. A rendezvények „törzslátogatói” személyes meghívót kapnak, emellett plakátok hirdetik a programokat, illetve az Alsónémedi Hírmondóban a Kulturális hírek rovatban jelennek meg az aktuális hírek, valamint a község honlapjára (<http://www.alsonemedi.hu>) is felkerülnek.

Felelős(ök): Falugazdász

Szerves hulladékok nagyobb arányú komposztálásáról már esett szó.

Felelős(ök): Közterület-felügyelő,mezőőrök

Az illegális hulladéklerakók felszámolása és a hulladékégetés megszüntetése, bírságolás folyamatos, a határidőket is ennek megfelelően folyamatosan módosítottam.

Felelős(ök): AIRVAC Kft.

A szennyvízcsatornára rákötések száma folyamatosan nő, 80-90% közötti a rákötések aránya (talajterhelési díj bevezetése is segítette). A szippantott szennyvíz útvonalának követése megoldott. Az illegális szennyvízbekötések nehezen követhetők nyomon, de folyamatosan ellenőrzés alatt állnak.

Felelős(ök): Kovács Dust Man Köztisztasági Kft.

A hulladékszigetek bővítése megtörtént, 2006-ban az 5 meglévő sziget mellé 3-at állítottak fel. A szelektív hulladékgyűjtés tovább fejlesztéséről a korábbiakban már tettem említést.

Veszélyes hulladékok külön gyűjtése majdnem teljesen megoldott. Elemet az iskolában, óvodában, polgármesteri hivatalban gyűjtenek, gyógyszert a Glória gyógyszertárban, használt gumiabroncsot az ócsai C.S.O. Kft. átvész, elektronikai hulladékot az alsónémedi ALKO Kft. vesz be, illetve évente kétszer, lomtalanításkor is elszállítják. Építési törmelékét Gyálra az A.S.A. Kft.-hez lehet beszállítani.

Problémát jelent a településen nagy mennyiségben keletkező fólia hulladék, illetve a zöldhulladék, melynek kezeléséről a komposztálás témakörében már esett szó.

A hulladékgyűjtés kiterjesztése külterületre nem megoldott, a külterületi ingatlanok, tanyák lakóinak hulladékkezelése nem áll ellenőrzés alatt, ezért ezen célkitűzés határidejét 2010-re módosítottam.

Megoldott a belterületi lakóingatlanok teljes ellátása hulladékgyűjtő edényzettel. 2004-re minden ingatlantulajdonosnak szabvány hulladékgyűjtő edényt kellett beszereznie, emellett emblémás zsákot vásárolhat a cégtől, hulladéktöbblet esetén.

Külterületen a szolgáltató nem gyűjti be a hulladékot.

Energiagazdálkodás

Felelős(ök): Polgármesteri Hivatal, önkormányzat, képviselő testület, jegyző

A társadalom informáltságának javítása folyamatos, az Alsónémedi Hírmondón keresztül történik. Energiafelhasználás szempontjából a Polgármesteri Hivatal takarékos, ami abból is ered, hogy a polgármester energetikus végzettségű, ezért erre odafigyel, korszerűsítette a középületeket.

Felelős(ök): Környezetvédelmi referens

Közintézmények, közterületek energiamérlegének javítása érdekében ebben az évben készül energiagazdálkodási audit az iskolában.

Az alternatív, megújuló energiaforrások preferálása - célkitűzés határidejét a feladat komplexitása miatt 2010-re módosítottam.

Termőföld védelmével kapcsolatos konkrét feladatok

Felelős(ök): Falugazdász

Fenntartható talajművelés alkalmazása a mezőgazdasági talajhasználat talajállapot romlásának megakadályozása érdekében kitűzött cél. Ennek eléréséhez viszont probléma, hogy talajtani szakvélemények, talajvizsgálatok nem készülnek, így a termelők nincsenek tisztában, milyen a talaj állapota az általuk művelt területeken, emiatt a megfelelő talajhasználati módokat sem tudják meghatározni. A gazdálkodók árutermelés céljából természetik zöldség- és gyümölcsnövényeiket, ezért Alsónémediben elsősorban a tömegtermelés, nem a biogazdálkodás szempontjai érvényesülnek.

Talajsavanyodás megakadályozása, illetve a mezőgazdasági talajvízszennyezés megelőzése érdekében a kemikáliák megfelelő mértékű alkalmazása megoldandó feladat. Ehhez megfelelő tájékozottság szükséges, mely egyik oldalról megvan: a vetőmag- és növényvédőszer – forgalmazók

előadásokat tartanak, másik oldalról viszont adathiány áll fenn: talajtani szakvélemények, talajvizsgálatok hiánya.

Defláció megakadályozása érdekében feladat a növényborítás biztosítása a termelési időszakon kívül is. A falugazdász elmondása szerint azonban a településen nem számottevő a defláció mértéke.

Környezetkímélő, fenntartható mezőgazdasági termelés folytatása célkitűzéshez rendelt feladat a szaktanácsadási rendszer kiépítése. Ez működik az NVT szaktanácsadói rendszer keretében (Poós Károly személyében), ugyanakkor átalakítása folyamatban van ezért a 2008-as határidőt 2010-re terjesztettem ki.

Intenzív mezőgazdaság felváltása érdekében a területhasználat racionalizálás, biotóphálózat létrehozása feladat. Ennek átalakítása sem megy egyik napról a másikra, amíg a környezetkímélő és a tömegtermelő gazdálkodási célok, módok között ilyen nagy az eltérés.

Erdősültség növelése, őshonos, tájjellegű fafajták telepítése gyenge adottságú területeken, természetközeli erdők arányának növelése az erdészeti szakigazgatás hatáskörébe tartozó feladatok, a falugazdász tevékenységében nem jutnak érvényre.

Lakossági kérdőív

Környezeti állapot és környezetvédelem Alsónémediben

A visszaérkezett, 70 db. kérdőív értékelése

Környezeti állapot

1. Hogyan értékeli Alsónémedi környezeti állapotát, a település élhetőségét?

1. Nagyon jónak tartja (1) 1,4%
2. Jónak tartja (16) 22,9%
3. Átlagosnak tartja (40) 57,4%
4. Elviselhetőnek tartja (12) 17,1%
5. Elviselhetetlennek tartja (1) 1,4%

2. Mennyire fontos Önnek Alsónémedin a település környezeti állapota? (1=Nem fontos, 5=Nagyon fontos)

1	2	3 (4)	4 (15)	5 (50)
		5,8%	21,7%	72,5%

3. Véleménye szerint Alsónémediben mi okozza a legtöbb környezeti problémát? Tegye sorrendbe az alábbiakat 1-től 6-ig, a legsúlyosabbtól (1) a kevésbé súlyosig (6).

Vállalkozások	1. (0)	2. (2)	3. (6)	4. (9)	5. (21)	6. (27)
Zaj	1. (1)	2. (3)	3. (13)	4. (21)	5. (15)	6. (12)
Mezőgazdasági termelés	1. (9)	2. (7)	3. (12)	4. (11)	5. (12)	6. (15)
Közlekedés	1. (7)	2. (14)	3. (20)	4. (12)	5. (9)	6. (3)
Hulladékkezelés	1. (4)	2. (34)	3. (11)	4. (8)	5. (6)	6. (3)
Illegális hulladéklerakás	1. (49)	2. (9)	3. (5)	4. (3)	5. (0)	6. (3)

4. Mennyire elégedett a település környezeti állapota, minősége érdekében tett erőfeszítésekkel?

1	Nagyon elégedett	(3)	4,3%
2	Mérsékelten elégedett	(51)	73,9%
3	Elégedetlen	(15)	21,7%
4	Nem érdekli	-	

5. Mennyire elégedett a település környezeti állapotát, minőségét érintő tájékoztatásokkal, ismertetésekkel?

1	Nagyon elégedett	(6)	8,9%
2	Mérsékelten elégedett	(45)	67,2%
3	Elégedetlen	(16)	23,9%
4	Nem érdekli	-	

Közlekedés

1. Véleménye szerint a gépjárműforgalom Alsónémediben az elmúlt 2 évben.....

1	Nőtt	(45)	64,3%
2	Csökken	(6)	8,6%
3	Nem változott	(19)	27,1%

2. Alsónémediben (elsősorban a főutak mellett) a közlekedő járművek zaja...

1	Nem jelent problémát	(6)	8,8%
2	Elviselhető mértékű	(27)	39,7%

- 3 Zavaró (29) 42,6% (mellékutakon is)
 4 Egyéb forrásból származó zaj zavarja (6) 8,8%
- Ha igen, mi?
 - *kutyaugatás éjszaka*
 - *bányató (?)*
 - *traktorok*
 - *a mezőgazdasági gépek*
 - *kamionforgalom*
 - *buszközlekedés szűk utcában*
 - *szomszéd hangos gépe (?)*

3. Mi a véleménye a belterületi utak állapotáról?

- 1 Megfelelő (16) 22,5%
 2 A burkolt utak néhol kátyusak (11) 15,5%
 3 A földutak karbantartása nem megoldott (25) 35,2%
 4 Kifogásolható állapotúak a burkolt és a földutak is (19) 26,8%

(a kereszteződésekben nem lehet jól kilátni – fák, bokrok)

4. Milyen gyakorisággal közlekedik kerékpárral? (húzza alá!)

Naponta; Hetente többször; Hetente; Havonta; Egyáltalán nem

(45) (13) (7) (1) (5)
 63,4% 18,3% 9,8% 1,4% 7,0%

5. Mi a véleménye a településen való kerékpáros közlekedésről?

- 1 Jól és biztonságosan lehet közlekedni (10) 14,1%
 2 Nem mindenhol lehet biztonságosan eljutni kerékpárral (41) 57,7%
 3 Egyáltalán nem biztonságos a kerékpáros közlekedés (20) 28,2%
 (Főleg a Haraszi úton)

6. Mennyire tartja jónak a közlekedés szervezését (útbaigazító táblák, utcanév táblák megléte, állapota)? (1=Nem megfelelő, 5=Nagyon jó)

1 2 (5) 3 (20) 4 (36) 5 (9)
 7,1% 28,6% 51,4% 12,9%

Levegőminőség

1. A levegő minősége a településen Ön szerint:

- 1 Jó (29) 41,4%
 2 Elviselhető (32) 45,7% (*poros*)
 3 Szennyezett (9) 12,9% (*állatok, gáz*)

2. A településen a bűzhatás mértéke:

- 1 Elhanyagolható (20) 28,6%
 2 Elviselhető (32) 45,7%
 3 Zavaró (18) 25,7%

3. A településen a bűzhatás oka Ön szerint:

- 1 A szennyvíztisztító és a csatorna elvezető rendszer (20) 20,8%
 2 A mezőgazdasági termelés (pl.: káposzta rothadás) (38) 39,6%
 3 A belterületi állattartás (trágya) (29) 30,2%
 4 egyéb: (9) 9,4%
 - *hulladék, szemét, kerti növények égetése*
 - *égetés*
 - *szennyvíziszap*
 - *permetszer*

- kipufogógáz
- szomszéd elhanyagolt kinti WC-je, udvara
- szemét égetése

A település bel- és külterületének állapota

1. Véleménye szerint Alsónémediben a belterületi zöldterület...

1	Elegendő és megfelelő állapotú	(16) 23,2%
2	Elegendő, de elhanyagolt állapotú	(12) 17,4%
3	Kevés, de megfelelő állapotú	(33) 47,8%
4	Kevés és elhanyagolt állapotú	(8) 11,6%

2. Mi a véleménye a települési csapadék-elvezető rendszerről?

1	Megfelelő	(16) 21,6%
2	Az árkok, csatornák javításra szorulnak	(24) 32,4%
3	Néhol nem megfelelő kapacitású	(28) 37,8% <i>(egyes vélemények szerint sehol)</i>
4	Nincsenek árkok, csatornák	(6) 8,1%

3. Mi a véleménye a település külterületéről? (erdősültség, illegális hulladéklerakások, stb.)

1	Megfelelő állapotú	(8) 11,6%
2	Közömbös az Ön számára	(6) 8,7%
3	Nem tartja megfelelőnek	(55) 79,7%

4. Az utcák, közterületek megjelenése, tisztasága Ön szerint:

1	kiváló,	(2) 2,9%
2	jó,	(21) 30,0%
3	megfelelő,	(22) 31,4%
4	tűrhető,	(20) 28,6%
5	rossz,	(5) 7,1%

mert az utcák, terek:

1	tiszták, gondozottak	(18) 28,6%
2	néha szemetesek, elhanyagoltak	(34) 54,0%
3	sokszor szemetesek, gondozatlanok	(11) 17,5%
4	egyéb:	

- járdák minősége nagyon rossz, sok a por

- a lakók nem gondozzák saját házuk előtt az utcát

- a téren levágott fű napokig kupacolva van

- a terek gondozottak, de pl. szemétkerakó helyek mellé ömlesztve ott van hagyva a szemét

- a burkolt utakra helyenként sok földet hordanak fel a járművek, ez nincs letakarítva

- nem öntöznek

5. Az épületek megjelenése, gondozottsága Ön szerint:

1	kiváló	
2	jó	(33) 47,8%
3	megfelelő	(28) 40,6%
4	tűrhető	(8) 11,6%
5	rossz	

mert az épületek:

1	tiszták, gondozottak	(2) 3,2%
2	többségében gondozottak	(53) 85,5%
3	többsége gondozatlan, leromlott állagú	(7) 11,3%
4	egyéb:	

- sok a rossz állagú, nem lakásnak használt épület

- sok az elhanyagolt ház, kert

- gondozatlan pl.: művelődési ház!

Ivóvíz

1. Milyennek találja Alsónémediben az ivóvizet?

1	Jó minőségű	(31) 46,3%
2	Időszakosan tapasztalható elszíneződés, kellemetlen íz	(23) 34,3%
3	Nem tartja jó minőségűnek	(13) 19,4%

Színe (6) íze (7) keménysége (8)

miatt

A kérdőívkitöltő adataira vonatkozó kérdések

1. Életkora: <14: (4), 30-39: (32), 40-49: (14), 50< (2) nem nyilatkozott (18)

2. Neme: Férfi (11) Nő (45) nem nyilatkozott (14)

3. Legmagasabb iskolai végzettsége: nem nyilatkozott (14)

1	8 általánosnál kevesebb	(5)
2	8 általános	(1)
3	szakmunkásképző	(11)
4	érettségi	(24)
5	főiskola, egyetem	(15)

4. Foglalkozása: nem nyilatkozott (18)

1	vezető beosztású	(1)
2	alkalmazott	(25)
3	vállalkozó	(6)
4	gazdálkodó	(5)
5	háztartásbeli	(11)
6	nyugdíjas	(4)
7	munkanélküli	(1)

5. Milyen szerepet tölt be az Ön életében Alsónémedi? (Több választ is megjelölhet)

☐	lakóhelye a település	(57)
☐	munkahelye itt található	(22)
☐	földterületet művel itt	(9)
☐	földterülettel rendelkezik itt	(9)
☐	itt sportol	(3)
☐	itt tölti szabadidejét	(12)

A kérdőíves felmérés eredménye

Környezeti állapot

Alsónémedi környezeti állapotát, a település élhetőségét a megkérdezettek többsége (57,4 %) átlagosnak találja, és többen (22,9 %) tartják jónak, mint elviselhetőnek (17,1 %).

Arra a kérdésre, hogy „Mennyire fontos Önnek Alsónémedin a település környezeti állapota?” a legtöbben (72,5 %) azt felelték, nagyon fontos, 21,7 % számára fontos.

Jó, hogy a település lakosai számára fontos Alsónémedi környezeti állapota, más kérdés, mit lennének hajlandók tenni is érte. Ezt azonban nem tettem fel, hiszen a választ úgymint a gyakorlat mutatja meg, nem az ígéretet.

Legtöbben (72 %) az illegális hulladéklerakást tekintik a település legsúlyosabb környezeti problémájának, a hulladékkezelést pedig 48,5 % tette a 2. helyre. A közlekedés és a mezőgazdasági termelés a legtöbb válaszadó szerint a 3., 4. helyen áll, míg a zaj 67,6 % véleménye szerint nem kerül az első 3 helyre. A vállalkozások pedig a válaszadók 69 %-a szerint az utolsó 2 helyen áll, tehát a legcsekélyebb környezetszennyező-forrásnak tekinthetők. Ez érthető, mivel jelentős ipari tevékenység nem folyik Alsónémedin, és a vállalkozások többsége a lakóövezettől távolabb, ipartelepekbe tömörül. Az illegális hulladéklerakás a leglátványosabb, legszembetűnőbb probléma, talán ezért is áll 1.helyen.és persze azért, mert a legnehezebben tettenérhető, kezelhető. A hulladékkezelés valószínűleg az elhagyott hulladék nagy tömege miatt is került sokaknál a 2. helyre, emellett a zöldhulladék-és fólia hulladék szállításának hiánya jelent problémát (lakossági panaszok alapján).

A település környezeti állapota, minősége érdekében tett erőfeszítésekkel a megkérdezettek 73,9 %-a mérsékelten elégedett, csupán 4,3 %-a nagyon elégedett, 21,7 %-a elégedetlen.

A település környezeti állapotát, minőségét érintő tájékoztatásokkal, ismertetésekkel 8,9 % nagyon elégedett, 67,2 % mérsékelten elégedett, 23,9 % elégedetlen.

Az elégedetlenek száma azt is tükrözi, hogy igény lenne a környezeti állapot javítására irányuló intézkedésekre, a lakosság nyitott a témára, igényli a tájékoztatást.

Közlekedés

A kérdőívkitöltők 64,3 %-a szerint nőtt a gépjárműforgalom az elmúlt 2 évben, 8,6 % állítása szerint csökkent, míg 27,1 % úgy értékeli, hogy nem változott. 2000 óta, mióta az M5-ös autópályán be lett vezetve a matricás rendszer, és Alsónémedin megépült az elkerülő út (Ócsai út) jelentős forgalomcsökkenés valósult meg, azóta viszont – a válaszok alapján – ismét nőtt a gépjárműforgalom. A 2004-es kérdőívezéskor a lakosok véleménye az volt, hogy a gépjármű forgalom csökkent az utóbbi időben, de még mindig zavaróan nagy a forgalom a főutakon. Azóta vagy valóban újabb növekedés indult, vagy a zavaró hatás miatt érzékelik a lakosok nagyobbak a forgalmat.

Alsónémediben (elsősorban a főutak mellett) a közlekedő járművek zaja 8,8 % szerint nem jelent problémát, 39,7 % szerint elviselhető mértékű, 42,6 % számára zavaró. 8,8 %-ot egyéb forrásból származó zaj zavarja, ezek: a kutyaugatás éjszaka a traktorok és egyéb mezőgazdasági gépek, a kamionforgalom, illetve a busz közlekedés szűk utcában.

2004-ben is felmerült, hogy a főút mellett probléma a közlekedő járművek zaja, illetve hogy az Alsónémedi közvetlen környezetében lévő, Dunaharaszti közigazgatási területéhez tartozó bánya a teherautó forgalom miatt erőteljes zajhatással bír, ez 2007-ben már konkrétan nem lett megnevezve, mint zavaró zajforrás. 2004-ben a lakosok közül többen jelezték az évi egy-

két alkalommal rendezett tűzijátékok okozta zajhatást, mint zavaró forrást, ezt a kérdőívkitöltők most nem említették meg.

Arra a kérdésre, hogy „Mi a véleménye a belterületi utak állapotáról?” a megkérdezettek 22,5 %-a válaszolta, hogy megfelelő. 15,5 % szerint a burkolt utak néhol kátyusak. 35,2 % véli úgy, hogy a földutak karbantartása nem megoldott. 26,8 % szerint pedig kifogásolható állapotúak a burkolt és a földutak is. Egy kérdőívkitöltő hozzátette, hogy a kereszteződésekben nem lehet jól kilátni a fák, bokrok miatt.

2004-ben is az volt a véleménye a lakosoknak, hogy túl kevés a burkolt, portalanított út a településen, a földutak karbantartása nem megoldott, a burkolt utak néhol kátyusak, a portalanított utak hiánya rontja a levegő minőségét, nagy a porterhelés.

Annak ellenére, hogy 2004 óta sok utca leburkolása valósult meg pályázati forrásokból, a lakosság nagy része még mindig elégedetlen a belterületi utak állapotával.

63,4 % naponta közlekedik kerékpárral, 18,3 % hetente többször, 9,8 % hetente, 1,4 % havonta 7,0 % egyáltalán nem. A gyakori kerékpárhasználat oka azonban inkább az, hogy a lakosok nagy része anyagi helyzete miatt nem engedheti meg magának a rendszeres autóhasználatot, nem a környezetvédelem a fő szempont.

57,7 %-a a válaszadóknak úgy látja, hogy nem mindenhol lehet biztonságosan eljutni kerékpárral, 14,1 % szerint jól és biztonságosan lehet közlekedni, míg 28,2 % úgy véli, egyáltalán nem biztonságos a kerékpáros közlekedés.

2004-ben a lakosok válaszai azt mutatták, kerékpárutak építése esetén többen választanák az alternatív, környezetkímélő közlekedési módokat, de túl nagy a gépjárműforgalom, kerékpárral jól és biztonságosan bizonyos helyeken nem lehet közlekedni.

A vélemények ellenére igen nagyarányú a kerékpáros közlekedés és a közúti balesetek száma sem kiugróan nagy. Mindenesetre folyamatban van a kerékpárút-hálózat bővítése.

A közlekedés szervezését (útbaigazító táblák, utcanév táblák megléte, állapota) 12,9 % értékeli 5 fokú skálán 5-ösnek, 51,4 % 4-esnek, 28,6 % 3-asnak és 7,1 % 2-esnek. A lakosok többsége tehát e tekintetben elégedett.

2004-ben felmerült közlekedésszervezési problémaként, hogy az útbaigazító táblák hiányoznak, nagyobb utcanévek nincsenek külön feltüntetve, falutérkép felállítása időszerűvé vált.

Levegőminőség

A kérdőívkitöltők 41,4 %-a jónak tartja a levegő minőségét a településen. 45,7 % szerint elviselhető, egy válaszadó megjegyzése szerint poros. 12,9 % véli úgy, hogy Alsónémedi levegője szennyezett.

2004-ben problémaként az merült fel, hogy a portalanított utak hiánya rontja a levegő minőségét, nagy a porterhelés. Azóta az utak burkolásával folyamatosan javul a helyzet.

A településen a bűzhatás mértéke a megkérdezettek 28,6 %-a szerint elhanyagolható, 45,7 %-uk szerint elviselhető, 25,7 % szerint pedig zavaró.

A bűzhatás oka 20,8 % szerint a szennyvíztisztító és a csatorna elvezető rendszer, 39,6 % szerint a mezőgazdasági termelés (pl.: káposzta rothadás), 30,2 % szerint a belterületi állattartás (trágya). 9,4 % szerint egyéb forrásból származik zavaró bűzhatás, ezek: hulladék, szemét, kerti növények égetése, szennyvíziszap, permetszer, kipufogógáz.

A bűzhatás értékelésénél az időbeliség is szempont, mivel a szennyvíztisztító- és elvezető rendszer, illetve az állattartás egész évben, míg a mezőgazdasági termelés csak tavasszal okoz zavaró mértékű bűzt.

A település bel- és külterületének állapota

A kérdőívkitöltők 23,2 %-a szerint Alsónémediben a belterületi zöldterület elegendő és megfelelő állapotú, 17,4 % szerint elegendő, de elhanyagolt állapotú, 47,8 % szerint kevés, de megfelelő állapotú, 11,6 % pedig úgy véli, kevés és elhanyagolt állapotú.

2006-ban 5 park felújítását hajtották végre Alsónémediben, és a közterületek is megfelelően gondozottak.

A települési csapadék-elvezető rendszer 21,6 % szerint megfelelő. 32,4 % úgy véli, az árkok, csatornák javításra szorulnak. 37,8 % szerint a rendszer néhol nem megfelelő kapacitású, egyes vélemények szerint sehol. 8,1 % panasza, hogy nincsenek árkok, csatornák.

A legnagyobb egyetértés a válaszadók között a „Mi a véleménye a település külterületéről? (erdősültség, illegális hulladéklerakások, stb.)” kérdésre adott válaszban volt: 79,7 % nem tartja megfelelőnek. 8,7 % számára közömbös, 11,6 % szerint pedig megfelelő állapotú.

Ez 2004-ben is problémás területként jelent meg, azóta hiába tesz a település vezetősége folyamatos lépéseket, a külterületi illegális hulladéklerakás továbbra is probléma.

Az utcák, közterületek megjelenése, tisztasága a válaszadók 2,9 %-a szerint kiváló, 30,0 % szerint jó, 31,4 % szerint megfelelő, 28,6 % szerint tűrhető, 7,1 % szerint rossz. Tehát a lakosok 2/3-a elégedett az utcák, közterületek állapotával.

28,6 % tartja az utcákat, tereket tisztának, gondozottnak. 54,0 % szerint néha szemetesek, elhanyagoltak, 17,5 % véleménye alapján sokszor szemetesek, gondozatlanok.

Egyéb problémaként felmerült, hogy a járdák minősége nagyon rossz, sok a por, a lakók nem gondozzák saját házuk előtt az utcát. Illetve egyes válaszadók megjegyezték, hogy a téren a levágott fű napokig kupacolva van, vagy hogy a terek gondozottak, de pl. szemétkerakó helyek mellé ömlesztve ott van hagyva a szemét. További lakossági panasz, hogy a burkolt utakra helyenként sok földet hordanak fel a járművek, ez nincs letakarítva, illetve hogy nem öntöznek.

Az épületek megjelenése, gondozottsága 47,8 % szerint jó, 40,6 % szerint megfelelő, 11,6 % szerint tűrhető. Ez jó aránynak mondható.

Az épületek a válaszadók 3,2 %-a szerint tiszták, gondozottak 85,5 % véleménye alapján többségében gondozottak. 11,3 % pedig úgy véli, az épületek többsége gondozatlan, leromlott állagú.

Egyéb megjegyzés, hogy sok a rossz állagú, nem lakásnak használt épület, sok az elhanyagolt ház, kert, gondozatlan például a művelődési ház.

2004-ben problémaként felmerült, hogy a településközpontban lévő buszmegálló állapota nem megfelelő. Azóta, 2005-ben új buszmegállók kerültek kialakításra.

A 2004-es kérdőívkitöltők kifogásolták, hogy a főút melletti üzletek nem esztétikusak, a főút melletti házak képe nem egységes, a kontrasztok miatt nem nyújt esztétikai élményt. Esztétikai szempontokra 2007-ben nem kérdeztünk rá, de az előző kérdésre adott válaszok alapján az épületek megjelenése kevésbé kifogásolt.

Ivóvíz

Alsónémediben az ivóvizet a megkérdezettek 46,3 %-a jó minőségűnek tartja. 34,3 % szerint időszakosan tapasztalható elszíneződés, kellemetlen íz. 19,4 % pedig nem tartja jó minőségűnek a település ivóvizét, legtöbbször a keménysége, majd az íze, és legkevésbé a színe miatt. A vízminőségi adatok áttanulmányozásával megállapítható, hogy az ivóvíz egészségre nem ártalmas, fogyasztható. Elszíneződés, kellemetlen íz az évente kétszer végzett hálózatmosatások alkalmával tapasztalható (egészségre ez idő alatt sem káros a víz), ezek időpontjairól a szolgáltató hetekkel előre értesíti a lakosokat.

A kérdőívkitöltő adataira vonatkozó kérdések

A kérdőívkitöltők 74,3 %-a nyilatkozott életkoráról. A legtöbben (45,7 %) 30 és 39 évesek, 20,0 % 40 és 49 év közötti, 8,6 % 30 alatti vagy 50 fölötti.

A válaszadók 64,3 %-a nő, 15,7 %-a férfi, 20,0 %-a nem nyilatkozott.

A megkérdezettek legtöbbször (34,3 %) érettségizett, 21,4 %-a főiskolát vagy egyetemet végzett, 14,7 % szakmunkás végzettségű, 8,6 % általános iskolát, vagy 8 általánosnál kevesebbet végzett (14 éves). 20,0 % nem nyilatkozott.

Foglalkozásáról 25,7 % nem adott információt. A legtöbben (35,7 %) alkalmazottként dolgoznak, 15,7 % háztartásbeli, 8,6 % vállalkozó, 7,1 % gazdálkodó, 5,7 % nyugdíjas, 1,4% vezető beosztású, 1,4 % munkanélküli.

A megkérdezettek 81,4 %-a nyilatkozta, hogy a település lakóhelye. 31,4 %-nak itt található a munkahelye. 12,9 % művel földet a településen, ugyanennyi földterülettel rendelkezik. 17,1 % tölti Alsónémediben szabadidejét, 4,3 % pedig itt sportol.

Javasolt további célkitűzések, feladatok

A következőkben a program célkitűzéseit egészítem ki az általam javasolt, indokoltnak tartott feladatokkal.

Éghajlatváltozás, levegőtisztaság-védelem

- Lokális levegőminőség javítása: A mezőgazdasági tevékenységből és az állattartásból eredő légszennyezés, bűzhatás csökkentése

A települési környezetminőség

- Ipari környezetterhelés lokális problémáinak csökkentése (helyi zajhatások, gépjármű-forgalom)

Biológiai sokféleség védelme és tájvédelem

- Természeti területek fejlesztése
- Platán fasor pótlása, kezelése

Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés

- Hulladékgazdálkodási terv megvalósítása

A környezettudatosság növelése, a környezeti nevelés és társadalmi részvétel

- Környezeti nevelési program kidolgozása az óvodások részére
- Rendezvényeken környezetvédelmi szempontok érvényesítése (pl. falunapokon szelektív hulladékgyűjtés, „zöld” szórólapok, prospektusok terjesztése)

A felülvizsgálat folyamatának értékelése, következtetések, javaslatok

Az utolsó fejezetben a már elkészült felülvizsgálat folyamatát értékelem és javaslatokat teszek a TKP további, hatékonyabb felhasználására az önkormányzat környezetvédelmi munkájában, a település környezeti állapotának, élhetőségének javításában.

Azt tapasztaltam, hogy a Környezetvédelmi Programot abban az értelemben nem használják fel, hogy a konkrét dokumentum nincs nap mint nap elővéve, lapozgatva. Ennek ellenére a benne foglalt feladatok folyamatosan napirendre kerülnek, az önkormányzat, illetve az egyes szolgáltatók szem előtt tartják a környezetvédelmi szempontokat. A közterület-felügyelő és a mezőőrök felügyelik a településen zajló folyamatokat, ezáltal a környezetvédelmi ügyekről is nap mint nap értesülnek és tájékoztatják az illetékest (illegális hulladék-elhelyezés, hulladékégetés, állati tetemek a közutakon, stb.). Emellett sokan a képviselők közül is aktívan részt vesznek a település életének nyomon követésében, így gyakran ők hívják fel a polgármester, illetve a jegyző figyelmét a felmerülő környezetvédelmi problémákra is. Lakossági bejelentéseket is gyakran kap a hivatal, például a szelektív hulladékgyűjtő-edények telítettsége, vagy a közszolgáltatások hiányosságai miatt. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a lakosság figyelmet szentel a település környezeti állapotának érdekeire, és hajlandó lépéseket tenni, vagy legalábbis informálni az illetékeseket, akkor is, ha egyéni érdekeiket közvetlenül nem szolgálja az adott intézkedés megtétele. Ez véleményem szerint abból is adódik, hogy egy nagyközségben, (ahogy az elnevezés is sejteti: közösségben) az emberek jobban magukénak érzik a környezetet is, mint egy nagyváros esetében, és tapasztalataim alapján jobban érzik saját felelősségüket a települési környezet állapotának megóvásáért.

A környezetvédelmi feladatok megvalósítása legfőbb akadályának a forráshiányt tartom, valamint azt a konfliktust, ami a vállalkozások tevékenysége és a környezetvédelmi, illetve lakossági érdekek között alakul ki.

A környezeti problémák attól problémák, hogy egyazon dologgal – legyen az természeti erőforrás-használat, területhasználat, környezeti igénybevétel, környezetterhelés, értékvédelem - kapcsolatban különböző szempontok vagy érdekek merülnek fel és ez konfliktushelyzetet teremt. A helyzetet csak javítja, ha ezen érdekellentétek már a munka kezdetekor tisztázódnak és egyeztetések nyomán egyetértésen alapuló megoldást lehet találni már a koncepció alkotás szakaszában. Ha ez a kezdeti tisztázó folyamat elmarad, később már nagyon nehéz mindenki számára elfogadható kompromisszumos megoldást találni. Az ilyen típusú ügyek sikeres kezelése bizalomerosztó, a későbbi hasonló ügyek megvitatása konstruktív légkörben lebonyolítható. (ÖKO Rt.,1998.)

A felülvizsgálat során akadályozó tényező volt az adathiány. Példaként említem, hogy talajtani szakvélemények, talajvizsgálatok nem készültek, így a termelők nincsenek tisztában vele, milyen a talaj állapota az általuk művelt területeken, emiatt a konkrét problémákat nehéz felmérni és a megfelelő talajhasználati módokat sem lehet meghatározni.

Ez a még meg nem valósult, jövőbeni intézkedések esetében is jelentkezik, mivel ezekről nem állnak rendelkezésre előzetes becslések, hatásvizsgálatok.

Problémás emellett az érintett felek tájékozatlansága, akár a saját felelősségi körükbe tartozó feledatokról, akár a többi, kapcsolódó feladatot illetően. Itt léphetne be a környezetvédelmi referens, aki felügyelni tudná a felelősöket, emlékeztetve őket feladataikra, koordinálná a környezetvédelmi ügyeket. Az ő szerepét más személy is betöltheti a polgármesteri hivatalban, amennyiben rendelkezik a megfelelő szemléletmóddal és alapvető szaktudással, illetve egyéb feladatai mellett jut ideje a környezetvédelemhez kapcsolódóakra is. Enélkül félok, hogy a Települési Környezetvédelmi Program a polcokon porosodó iratok közé kerül.

Összegzésként elmondható, hogy Alsónémedi településen a fő környezetvédelmi, illetve környezetvédelemhez kapcsolódó problémák kellőképpen fel vannak tárva, megfelelő hangsúlyt kapnak és ésszerű tervek állnak rendelkezésre megoldásukhoz. A célok elérésének akadályait is reálisan látja a település vezetősége. A lakosság hozzáállása is megfelelő, a hagyományörző gondolkodásmód támogatja a környezettudatosság kialakulását.

Számos feladat megvalósítása azonban magasabb szintű intézkedéseken múlik, túlmutat a település szintjén, ezért a helyi szinten elérhető célok kell, hogy stabil alapot, hátteret adjanak a környezeti állapot további romlásának, rombolásának megakadályozásához, megelőzéséhez. Alsónémedi esetében erre reális esélyt látok, elsősorban - a nagyközség legfőbb erősségét adó - emberi oldalon tapasztalt erőforrások: összefogás, egészséges lokálpatriotizmus, hagyománytisztelet megléte révén.

Melléklet – Célok, feladatok ismertetése táblázatos formában

Éghajlatváltozás, levegőtisztaság-védelem

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Közlekedési emisszió csökkentése	A tranzit forgalom további csökkentése a településen belül, kerülőutak biztosítása, közlekedés szervezés javítása, forgalomrendezési koncepció elkészítése, megvalósítása	2010	Környezetvédelmi referens	Forgalomrendezési koncepció nem készült
Közlekedési emisszió csökkentése	Tömegközlekedés fejlesztése	Folyamatos	Tömegközlekedési vállalatok és kistérségi önkormányzatok	Weekendbus járat megszűnésének veszélye!
Közlekedési emisszió csökkentése	Kerékpárutak kiépítése, a kerékpár forgalom növelése belterületen, a Penny Markethez, CBA központhoz, Ócsára, Bugyira Dunaharaszti	Folyamatos	Helyi önkormányzat, kistérségi önkormányzatok	A kistérségfejlesztési társulás nagyprojektjei között szerepel.
Pollenszint csökkentés	Útszél karbantartás, parlagon hagyott területek kezelése, fásítási, parkosítási program a közterületek, utak mentén	Folyamatos	Polgármesteri hivatal, közterület-felügyelő	AVOP támogatás, tavalyi évben 5 új park
Széntüzelés visszaszorítása	Földgáz tüzelés arányának növelése	Folyamatos	Környezetvédelmi referens, gáz szolgáltató vállalat	Folyamatos
Égetéses emisszió csökkentése	Hulladékégetés megszüntetése	Folyamatos	Környezetvédelmi referens, jegyző	Folyamatosan ellenőrzés alatt áll és bírságolási rendszer működik
Szálló por mennyiségének csökkentése	Burkolt utak arányának növelése belterületen szilárd útburkolat minden utcában	Folyamatos	Polgármesteri Hivatal, önkormányzat	2006-ban, 250 millió Ft, 8 belterületi utca, 48,5 millió Ft, (EU-s pályázatok) 2 külterületi út leburkolása 3 utca burkolatának felújítására idén pályázik
Monitoring rendszer	Levegőtisztasági mérőhálózat, információs rendszer fejlesztése	2010	Régiós feladat, Környezetvédelmi referens	Nem történt előrelépés
Levegőszennyezés csökkentése a védendő objektumoknál	Légszennyezés szempontjából védendő területek meghatározása (Tájvédelmi körzetek)	2008	Környezetvédelmi referens	Nem történt meg (Terészetvédelmi koncepció)
Lokális levegőminőség javítása	A mezőgazdasági tevékenységből és az állattartásból eredő légszennyezés, bűzhatás csökkentése	Folyamatos	Mezőgazdasági termelők, lakosság	-

Felszíni és felszín alatti vizek védelme és fenntartható használata

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Ivóvíz megfelelő minőségű biztosítása	Folyamatos ivóvíz monitoring	Folyamatos	DAKÖV Rt.	Működik, negyedévente mintavétel, analitikai vizsgálat, hálózatmosatás
Víz használat optimalizálása	Lakosság informálása, tájékoztatása az ivóvíz minőségéről	Folyamatos	Környezetvédelmi referens	Újságcikk az Alsónémedi Hírmondóban
Takarékos vízhasználat bevezetése	Lakosság informálása, takarékos vízhasználó berendezések	Folyamatos	Környezetvédelmi referens	Újságcikk az Alsónémedi Hírmondóban
Mezőgazdasági talajvíz szennyezés megelőzése	Kemikáliák célirányos, nem káros mennyiségű felhasználása	Folyamatos	Környezetvédelmi referens, termelők	Újságcikk az Alsónémedi Hírmondóban
Települési vízgazdálkodás javítása	Település kül- és belterületén az egységes vízvezető rendszer kiépítése, felülvizsgálata, vállalkozói területeken víz- és szennyvízellátás tervezése, kivitelezése	2008 Folyamatos	Önkormányzat	Vízvezetés az útburkolással együtt; vállalkozói területeken nem 100%-os
Élővízbe bocsátott szennyezőanyag csökkentés	Tisztított szennyvíz paramétereinek javítása, felhasználási lehetőségek mérlegelése, tisztítótelep bővítése	Folyamatos	AIRVAC Kft., Önkormányzat	Tervezési stádiumban
Illegális hulladéklerakás ne szennyezze a vizeket	Lerakások megszüntetése, újratermelődésük megakadályozása	~~2006~~ Lejárt Folyamatos	Közterület-felügyelő, mezőőrök, Önkormányzat	Jól működik
Felszín alatti vízgazdálkodás szabályozása	Kutak monitoringozása, kitermelés szabályozása, új bányatavak kialakulásának megakadályozása	2010	Polgármesteri Hivatal, Képviselő-testület, környezetvédelmi hatóságok	Országos Területrendezési Terv 2007-es módosítása miatt gond (bányatavak)

Környezet-egészségügy

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Belvizes területek csökkentése	Település külterületén és belterületén az egységes vízvezető rendszer kiépítése, felülvizsgálata	2008 2010	Képviselő-testület	Nem valósult még meg, vízvezetés az útburkolással együtt
Prevenció	A lakosság informálása	Folyamatos	Háziorvosok, Polgármesteri Hivatal	Jól működik, újságcikkek az Alsónémedi Hírmondóban
Prevenció	Aktív szűrés	Folyamatos	Háziorvosok	Folyamatos
Zaj és rezgés források feltérképezése	Zaj és rezgés térkép készítése	2008 2010	Környezetvédelmi referens	Közlekedési zajvizsgálat, stratégiai zajtérkép, 24 órás zajmérés, 2006, KDV-KTVF, 5-ös sz. főút egy szakaszán
Zaj elleni védelem	Zajszint csökkentés a zajszennyezőknél	Folyamatos	Környezetvédelmi referens	Település belterületén jelentősebb, nagy létszámot foglalkoztató ipari üzemek nem találhatóak
Környezeti elemek védelme	Levegő, talaj, víz védelem	Folyamatos	Más hatótényezőknél részleteztük	Más hatótényezőknél részleteztük
Pollen mennyiség csökkentés	Allergén gyomnövények visszaszorítása, pollenszint monitoring rendszer fejlesztése	Folyamatos	ÁNTSZ, közterület-felügyelő, mezőőrök Környezetvédelmi referens	Jól működik
Prevenció	Természetes és mesterséges fürdővizek minőségének biztosítása	Folyamatos	ÁNTSZ, Környezetvédelmi referens	Magántulajdonban lévő kavicsbányatavak, fürdésre alkalmas vízminőségűek
Prevenció	Kutak vízminőségének nyomon követése	Folyamatos	Környezetvédelmi, természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	Működik

A települési környezetminőség

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Épületek, műemlékek gondozása	Épületek helyi védettség elrendelése, műemlékek állapotának nyomon követése, renoválás elvégzése	Folyamatos	Jegyző, Képviselő-testület, tulajdonosok	Műemlék: 1: katolikus templom, elmúlt években külső-belső felújítás; a református templom műemlék jellegű, 400 éves alkalomra felújítás, köztéri emlékművek állapota megfelelő
Zöldterületek állapotának javítása	Parkok rendszeres gondozása	Folyamatos	Polgármesteri Hivatal	5 park (Szabadság tér Hrsz.: 1712, Dózsa Gy. tér Hrsz.: 1714/1 és 1714/3, Május 1. tér 22 hrsz., Szent István tér 179 hrsz., Nagygödör 599 hrsz)
Allergén növények visszaszorítása	Árokszélek, útmellék rendszeres gondozása	Folyamatos	Polgármesteri Hivatal, közterület-felügyelő	Működik, minden évben
Zöldterület-növelés	Településen belül lehetséges zöldterületek feltérképezése, parkok kialakítása, fásítások a közterületen, utak mentén	2008	Polgármesteri Hivatal	Parkok, + 1
Kultúrált környezet kialakítása	Településközpont esztétikai és funkcionális fenntartása, fejlesztése, erre terv kidolgozása és megvalósítása	Folyamatos	Önkormányzat	Terv 2007-2013 pályázat
Település-szerkezet megfelelő alakulásának elősegítése	Településrendezési terv környezetvédelmi szempontú átdolgozása	2010	Képviselő testület	A terv felülvizsgálatakor lesz aktuális
Belterületi vízrendezés javítása	Árkok gondozása, újabbak kialakítása, a csapadékvíz elvezető rendszer teljes kialakítása	Folyamatos	Polgármesteri Hivatal, közterület-felügyelő, Képviselő-testület	Még nem megoldott a csapadékvíz elvezető rendszer teljes kialakítása
Ipari környezetterhelés lokális problémáinak csökkentése	Helyi zajhatások, gépjármű-forgalom csökkentése	Folyamatos	Polgármesteri Hivatal, vállalkozások	-

Környezetbiztonság

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Katasztrófa elleni védekezés	Természeti katasztrófák elleni védekezés összehangolása	2009	Polgármester	Folyamatban
Katasztrófa elleni védekezés	Veszélyes üzemek, folyamatok, szállítási útvonalak feltérképezése	2009 Folyamatos	Polgármester	Rendelkezésre állnak havária tervek
Katasztrófa elleni	Akcióprogramok készítése	2009	Polgármester	A település rendelkezik

védekezés	havária esetére			haváriatervekkel, polgári védelem szervezett
-----------	-----------------	--	--	--

Biológiai sokféleség védelme és tájvédelem

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
A belterület növekedés szabályozása, természeti értékek védelme	A Településszerkezeti Terv környezeti szempontú alakítása	Folyamatos	Polgármester	Működik
Intenzív mezőgazdaság felváltása	Területhasználat racionalizálás, biotóp-hálózat létrehozása	Folyamatos	Termelők	Ex lege területek, Weiss-tó, Sárkána-tó, term.véd. koncepció
Természeti értékek védelme	A nem védett természeti értékek feltérképezése, országos vagy helyi természetvédelmi területek kijelölése és kezelési tervek készítése	Folyamatos	Duna-Ipoly Völgyi NP, Polgármesteri Hivatal	Természetvédelmi koncepció van
Turjánosok védelme	A Duna-Ipoly NP és a Kiskunsági NP segítségével turjánosok védelmét szolgáló program kidolgozása	2010	Polgármesteri Hivatal, Duna-Ipoly NP, Kiskunsági NP	Természetvédelmi koncepció van
Táji értékek védelme	Jelenlegi értékek fenntartása, tájgazdálkodás megteremtése, új külszíni bányanyitások megakadályozása, a nem megfelelő minőségű, mezőgazdasági célra nem hasznosítható területek eredeti természeti állapotának visszaállítása, fenntartása	Folyamatos	Tulajdonosok, Polgármesteri Hivatal	Természetvédelmi koncepció van, bányanyitás akadályozása, de OTrT
Tájsebek megszüntetése	Tájsebek feltérképezése, megszüntetése, rekultiváció	2006 Lejárt Folyamatos	Tulajdonosok, Polgármesteri Hivatal	illegális hulladéklerakók, homok- és kavicsbánya rekultiváció?, horgásztó környezete rendezett
Erdősültség növelése	Őshonos, tájjellegű fafajták telepítése gyenge adottságú területeken	Folyamatos	Tulajdonosok, Polgármesteri Hivatal	Nem működik
Ökoturizmus fejlesztése	Ökoturisztikai és rekreációs célokra használható területek kijelölése, infrastruktúra fejlesztése	Folyamatos	Tulajdonosok	Nincs tervbe véve
Tájképbe nem illeszkedő építmények megszüntetése	Elhagyott külterületi mezőgazdasági épületek lebont(at)ása, a táj rendezése	2008	Polgármesteri Hivatal, tulajdonosok	Nincs már ilyen épület
Természeti területek fejlesztése	Természetvédelmi koncepció alkalmazása a gyakorlatban	2010	Környezetvédelmi referens	-
Platán faszor pótlása, kezelése	Platán faszor pótlása a közútkezelő és az erdészeti szolgálat előírásai szerint	Folyamatos	Környezetvédelmi referens, Magyar Közút Kht.	-

Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Hulladékgazdálkodási terv megvalósítása	Hulladékgazdálkodási tervben foglaltak megvalósítása a gyakorlatban	Folyamatos	Környezetvédelmi referens, szolgáltató, vállalkozások, lakosság	-
Lakossági szemlélet formálás	Korszerű hulladékgazdálkodási ismeretek továbbítása	Folyamatos	Iskolai tantestület, Képviselő-testület, Polgármesteri Hivatal	Jól működik
Hulladékgazdálkodás javítása	Hulladékszigetek további felállítása	2008	Polgármesteri Hivatal, szolgáltató	5+3 (2006-ban)
Hulladékgazdálkodás javítása	Hulladékhasznosítás növelése, szelektív hulladékgyűjtés tovább fejlesztése	Folyamatos	Szolgáltató, Polgármesteri Hivatal	3 helyen nem teljes kapacitás: fémgyűjtő nincs, hulladékgyűjtő udvar?
Hulladékgazdálkodás javítása	Szerves hulladékok nagyobb arányú komposztálása	2008 Folyamatos	Falugazdász, lakosság	komposztáló telep?
Hulladékgazdálkodás javítása	Veszélyes hulladékok külön gyűjtése	2008	Szolgáltató, lakosság	Elem (iskola, óvoda, polgármesteri hivatal), gyógyszer (Glória gyógyszertár), gumi (C.S.O.), elektronikai (ALKO, lomtalanítás évente kétszer), építési törmelék (A.S.A.), fólia?, zöldhulladék?
Illegális hulladék lerakók megszüntetése	Illegális hulladék lerakók felszámolása, bírságolás	2008 Folyamatos	Közterület-felügyelő, Polgármesteri Hivatal	Működik, Az önkormányzat sikeresen pályázott az illegális hulladéklerakók felszámolásának támogatására is 584.000 forint értékben, így összesen több, mint 2,9 millió pályázati forrást szerzett a kétéves időszakban hulladékgazdálkodási célkitűzéseinek megvalósítására.
Levegőszennyezés csökkentés	Hulladékégetés megszüntetése, bírságolás	2006 Lejárt Folyamatos	Polgármesteri Hivatal, közterület-felügyelő	Működik
Hulladék nagyobb arányú begyűjtése	A hulladékbegyűjtés kiterjesztése külterületre	2006 Lejárt 2010	Szolgáltató Képviselő-testület	Nem megoldott
Hulladék nagyobb arányú begyűjtése	A bel- és külterületi lakóingatlanokat teljesen le kell fedni hulladékgyűjtő edénnyel	2006 Lejárt	Szolgáltató Lakosság	Működik, 2004-re minden ingatlantulajdonosnak szabvány hulladékgyűjtő edény

				+ emblémás zsák
Hulladék keletkezés csökkentése	Lakossági környezetvédelmi szemlélet kialakítása	Folyamatos	Lakosság	Folyamatos, Hírmondón keresztül
Talajvíz szennyezés megakadályozása	Szennyvíz rákötések számának növelése	2009	AIRVAC Kft., Polgármesteri Hivatal	Folyamatosan nő, 80-90% közötti a rákötések aránya (talajterhelési díj bevezetése is segítette)
Szippantott szennyvíz megfelelő kezelése	Szippantott szennyvíz útvonalának követése	2008	AIRVAC Kft, Polgármesteri Hivatal	Megoldott
A tisztított szennyvíz minőségi paramétereinek javítása	Szennyvíztisztító telep korszerűsítése, kapacitásának növelése	2009 Folyamatos	AIRVAC Kft., Polgármesteri Hivatal	Folyamatban
A szennyvíztelepre érkező szennyvíz minőségi paramétereinek javítása	Illegális szennyvízbekötések megszüntetése	2008 Folyamatos	AIRVAC Kft., Polgármesteri Hivatal	Nehezen követhető nyomon, de folyamatosan ellenőrzik

A környezettudatosság növelése, a környezeti nevelés és társadalmi részvétel

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Kulturális értékek és hagyományok továbbítása	Iskolai oktatásba kell foglalni a településről szóló tárgyat	Folyamatos	Tantestület	2007-2008-as tanévben honismeret tantárgy oktatása szakkör formájában
Kulturális értékek és hagyományok továbbítása	Programok, rendezvények szervezése	Folyamatos	Tantestület, Művelődési Ház	Működik, műv. ház, faluház, falunapok ,stb.
Helyi problémák megismertetése a lakossággal	Helyi sajtó üzemeltetése	Folyamatos	Polgármester	Működik + honlap
A környezetvédelem integrálása a döntéshozásba, végrehajtásba	Környezetvédelmi referens alkalmazása	~~2006~~ 2007 vége	Jegyző, Képviselő-testület	Corvinus Egyetem TTMK program
Környezetvédelmi feladatok finanszírozása	Környezetvédelmi alap folyamatos feltöltése	2008	Képviselő-testület	Nincs nagy bevétel
Óvodások környezeti szemléletformálása	Környezeti nevelési program kidolgozása az óvodások részére	2009	Környezetvédelmi referens, óvoda nevelőtestülete	-
Rendezvényeken környezetvédelmi szempontok érvényesítése	Rendezvényeken, pl. falunapokon szelektív hulladékgyűjtés, „zöld” szórólapok, prospektusok terjesztése, stb.	Folyamatos	Környezetvédelmi referens	-

Energiagazdálkodás

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Közintézmények, közterületek energiamérlegének javítása	Berendezések korszerűsítése	2009	Környezetvédelmi referens	Most készül energiazdálkodási audit az iskolában
Energia mérleg javítása	Társadalom informáltságának javítása	Folyamatos	Polgármester	Informálás: Alsónémedi Hírmondón keresztül
Alternatív energiaforrások felhasználásának elősegítése	Alternatív, megújuló energiaforrások preferálása	2008 2010	Környezetvédelmi referens, vállalkozások	Folyamatos

Vidéki környezetminőség, terület- és földhasználat

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Mezőgazdasági talajhasználat ne rontsa a talajállapotot	Fenntartható talajművelés alkalmazása	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, szaktanácsadó	Talajtani szakvélemények, talajvizsgálatok hiánya miatt problémás
Talajsavanyodás megakadályozása	Kemikáliák megfelelő mértékű alkalmazása	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, szaktanácsadó	Előadások (vetőmag-, növényvédőszer - forgalmazók), de: talajtani szakvélemények, talajvizsgálatok hiánya
Defláció megakadályozása	Növényborítás biztosítása a termelési időszakon kívül is	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, szaktanácsadó	Defláció mértéke nem számottevő
Környezetkímélő, fenntartható mezőgazdasági termelés folytatása	Működő szaktanácsadási rendszer kiépítése	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, szaktanácsadó	NVT szaktanácsadói rendszer (Poós Károly), átalakítása folyamatban
Pontszerű szennyezések megszüntetése, felszámolása	Tényfeltárás, kármentesítés elvégzése az érintett helyeken	2008 2010	Környezetvédelmi referens	Folyamatban

Közlekedés

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Környezetkímélő közlekedés előtérbe helyezése	Kerékpáros infrastruktúra kiépítése	2009	Képviselő-testület, kistérségi önkormányzatok	A kistérségfejlesztési társulás nagyprojektjei között szerepel.
Gépjárművek számának csökkentése	Tömegközlekedés előtérbe helyezése	Folyamatos	Közlekedési vállalatok, kistérségi önkormányzatok	Weekendbus járat megszűnésének veszélye!

Tájvédelem

Cél	Feladat	Határidő	Felelős	Eredmény
Mezőgazdasági talajvíz szennyezés megelőzése	Kemikáliák célirányos, nem káros mennyiségű felhasználása	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, Szaktanácsadó	Előadások (vetőmag-, növényvédőszer - forgalmazók), de: talajtani szakvélemények, talajvizsgálatok hiánya
Mezőgazdasági talajhasználat ne rontsa a talajállapotot	Fenntartható talajművelés alkalmazása	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, Szaktanácsadó	Talajtani szakvélemények, talajvizsgálatok hiánya miatt problémás
Talajsavanyodás megakadályozása	Kemikáliák megfelelő mértékű alkalmazása	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, Szaktanácsadó	Előadások (vetőmag-, növényvédőszer - forgalmazók), de: talajtani szakvélemények, talajvizsgálatok hiánya
Defláció megakadályozása	Növényborítás biztosítása a termelési időszakon kívül is	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, Szaktanácsadó	Defláció mértéke nem számottevő
Környezetkímélő, fenntartható mezőgazdasági termelés folytatása	Működő szaktanácsadási rendszer kiépítése	~~2008~~ 2010	Falugazdász, Termelők, Szaktanácsadó	NVT szaktanácsadói rendszer (Poós Károly), átalakítása folyamatban
Belvizes területek csökkentése	Település kül- és belterületén az egységes vízelvezető rendszer fejlesztése, felülvizsgálata	~~2008~~ 2010	Vízügyi Igazgatóság, Képviselő-testület	Nem valósult még meg, vízelvezetés az útburkolással együtt
Intenzív mezőgazdaság felváltása	Területhasználat racionalizálás, biotóp-hálózat létrehozása	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, Szaktanácsadó	Nehéz a váltás, tömegtermelés dominál
Erdősültség növelése	Őshonos, tájjellegű fafajták telepítése gyenge adottságú területeken	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, Szaktanácsadó	Erdészeti szakigazgatás hatásköre
Erdősültség növelése	Természetközeli erdők arányának növelése	Folyamatos	Falugazdász, Termelők, Szaktanácsadó	Erdészeti szakigazgatás hatásköre
Hulladékgazdálkodás javítása	Szerves hulladékok nagyobb arányú komposztálása	2008	Falugazdász, Szolgáltató, Környezetvédelmi referens	Cikkek az Alsónémedi Hírmondóban
Tájképbe nem illeszkedő építmények	Elhagyott külterületi mezőgazdasági épületek lebontása, a táj rendezése	2008	Polgármesteri Hivatal	Nincs már ilyen épület
Falusi, ökoturizmus fejlesztése	Faluház fejlesztése	2010	Művelődési Ház	Folyamatos

Felhasznált források jegyzéke

- ÖKO Rt., (1998) Útmutató a települési környezetvédelmi programok készítéséhez
Decentralizált környezeti tervezés és management, EUROPROJEKT GmbH, Ausztria,
Budapest
- Pannon Natura Kft (2005) Alsónémedi település Környezetvédelmi Programja 2005-
2010
- Pestterv Pest Megyei Terület, Település, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft (2003)
Alsónémedi településrendezési terve és helyi építési szabályzata
- Alsónémedi nagyközség hivatalos honlapja: <http://www.alsonemedi.hu>